

7. decembra 1938, Brezová pod Bradlom.

Zápisnica napísaná na notárskom úrade s Eduardom T., predtým statkárom v obci Lok, ktorý vypovedal, ako bol bezdôvodne vyhostený maďarskými bezpečnostnými orgánmi z územia maďarského štátu.

Zápisnica

Čo sa týka môjho vypovedania z obce Lok, uvádzam obširnejšie nasledovné:

Maďarské okupačné vojsko prišlo do Loku až 11. 11. t. r. Na ich slávnostné uvítanie miestne obecnstvo pripravilo hostinu s hudbou, v ktorej sa pokračovalo na verejnej zábave s pijatikou. V ten istý večer som bol dôverne upozornený, že veliteľ vojska sa zhovára s miestnym predsedom „nemzeti tanács“ (*Národná rada*) o tom, že ma ráno z Loku vyvezú. Toto sa nestalo. Predseda „nemzeti tanács“ šiel v tejto záležitosti intervenovať na vojenské veliteľstvo do Levíc, odkiaľ prišiel s úpravou, aby o mojom vypovedaní rozhodol miestny „nemzeti tanács“.

Hneď nato sa konalo toto zasadnutie, na ktorom sa po hlasovaní ustálilo, že zo 16 členov 2 hlasovali za vyhostenie a 14 proti vyhosteniu. Keď predseda tento výsledok oznámil veliteľstvu do Levíc, dostal úpravu, že o uznesení vo veci môjho vypovedania musí rozhodnúť väčšina. „Nemzeti tanács“ znovu rokoval v tejto veci a hlasovanie dopadlo tak, že 6 hlasov bolo za moje vypovedanie a 10 proti vypovedaniu. Po opätovnom oznámení výsledku vojenskému veliteľstvu v Leviciach bol vyslaný jeden žandár a detektív a títo v mene vojenského veliteľstva nariadili, že všetci sa musia jednohlasne uznieť na mojom vypovedaní a tak isto všetci mi musia povedať, že som s rodinou vyhostený, pričom máme byť hanobení, treba nám nadávať, pľuvať na nás, okná nám porozbijať atď. Nakoľko som však s ľuďmi celého okolia až na 95 % vychádzal dobre, nestala sa mi žiadna ujma ani potupa.

Napriek vyššie daným pokynom, večer prišiel ku mne sám starosta obce s plačom, že on je tým nešťastným človekom, ktorému pripadla úloha oznámiť mi smutnú zvesť, že v mene maďarskej „királyi kormány“ (kráľovskej vlády) v priebehu 48 hodín musíme opustiť obec, poťážne maďarské územie. Žiadal som o tom od neho písomné rozhodnutie, menovite dôvod tohto vypovedania. Nato mi on vylíčil postup, ako došlo v súvislosti s mojím vypovedaním k rozhodnutiu, ktoré som vyššie uviedol.

K vyhosteniu došlo dňa 17. 11. 1938. Rozkaz som uposlúchol, lebo sme sa mali hlásiť o príslušné preukazy na vojenskom veliteľstve v Leviciach.

Dňa 18. 11. 1938 sme zrána opustili obec Lok a cestovali sme do Levíc, aby sme si vybavili vydanie potrebných preukazov na prekročenie hraníc. Rodinu som nechal u seniora B. ev. a. v. v Leviciach. Len čo tam prišla rodina, už menovaný dostal pokyn, aby nám neposkytol nocľah. Na tento príkaz sa senior B. rozhorčil a išiel na veliteľstvo a protestoval, aby ho obmedzovali v tom, či má poskytnúť svojmu priateľovi nocľah. Súčasne žiadal o uvedenie dôvodov, pre ktoré moja rodina bola vypovedaná. Tam mu povedali, že som bol vyhostený preto, že som kolonistom. On to rozhodne poprel a tvrdil, že od roku 1917 som jeho cirkevníkom. Medzi ďalšími dôvodmi uvádzali, že som bol legionárom a že som pri príchode maďarských vojsk nevyvesil maďarskú zástavu. Senior B. aj tieto tvrdenia vyvrátil a dokazoval, že som nebol legionárom. Tiež uviedol, že i tí, ktorí vyvesili maďarské zástavy, neprihliadajú na to, sú za hranicami. Touto intervenciou som však docielil, že četníkom dali príkaz, aby ma aj ďalej

ponechali doma. Keď sme sa večer vrátili domov, pri dome stáli ľudia, ktorí zrúna s plačom vystrájali, ale pri návrate nás radostne vítali. Z 30 ľudí z nastúpeného davu asi 16 zostalo nad nami bdieť, aby sa nám cez noc nič nestalo a aby sme si od vyčerpanosti oddýchlí.

Na základe vyhlášky vojenského veliteľstva v Leviciach išiel som na spomenuté vojenské veliteľstvo zahlásiť, že mám v držbe loveckú pušku. Túto si zaregistrovali a po zistení, že nie som v zozname občanov, proti ktorým boli výhrady a predtým boli vedení, pušku mi vrátili mi späť. Na 16. 11. 1938 som dostal predvolanie na hospodársku správu toho istého vojenského veliteľstva. Keď som sa tam hlásil, prišiel ku mne jeden nadporučík, zástupca veliteľa, a hovoril mi, že osobné auto, ktoré mám so sebou, zabavuje pre vojsko a odpoľudnia ho mám priviesť, poťažne odovzdať. Zdôrazňoval som mu, že auto nie je mojím vlastníctvom, ale patrí môjmu bratovi dr. Vlastimilovi T. v Bratislave, ktorý si ho nechal u mňa, nakoľko nastúpil vojenskú službu. Odvetil mi, že to nerozhoduje. Keďže auto som mal so sebou, vezmúc z neho všetky doklady, hneď som ho odovzdal. Žiadal som doklad, že auto bolo odovzdané. Zástupca mi aj vystavil potvrdenku, avšak sa vrátil s roztrhanou potvrdenkou z kancelárie vojenského veliteľa. To bolo dôkazom toho, že veliteľ odmietol podpísať potvrdenie.

Potom nadviazali so mnou rozhovor o tom, že mi vrátia peniaze, ktoré som zaplatil za tento majetok. Uviedol som však, že do tohto majetku som investoval značnejšiu sumu (tehelňa, budovy, dvor a škola) a vyhlásil som, že ak mi vrátia tieto peniaze, vystačujem sa. Keď som to predložil, zvlášť mi zdôrazňovali, aby som sa hľadel dohodnúť. Ja som v každom ohľade preukazoval náklonnosť, ale súčasne som žiadal krátky čas, aby som si mohol urobiť kalkuláciu.

Za tejto neistej situácie a v krajnom napätí nervov 30. 11. 1938 popoludní o pol druhej napokon opäť prišiel Ján Varga, starosta obce, s dvoma žandármi s rozkazom, že zajtra, t. j. 1. 12. 1938 do 12. hodiny majú hlásiť, že som opustil hranice Maďarska. Spýtal som sa, prečo mi to písomne nedajú, aby som vedel, z akého dôvodu sa to robí a kto dáva tieto pokyny. Odvetili, že to nie je potrebné. Na otázku, čo si môžeme so sebou vziať, odpovedali, že oblečenie a čo sa nám vmestí do tašky a v hotovosti 30 pengő. Pri odchode sme sa o 10. hod. predpoludním hlásili u žandárov, ktorí nám povedali, že hnuť veci sme si mohli so sebou vyvieť a len živý inventár sme tam mali nechať. Za daných okolností všetko nám tam ostalo na statku a o 3. hod. popoludní v Tlmačoch nás maďarskí žandári preložili za hranice.

Že sa nám nestala iná telesná ujma, možno pripísať tomu, že celé obyvateľstvo obce a okolia i za týchto mimoriadnych okolností sa k nám chovalo slušne, ba dokonca sa nás zastávalo. Boli síce vypočúvaní moji hospodárski sluhovia a zisťovali, ako sme sa chovali voči záujmom tamojších Maďarov pred obsadením, avšak v tejto veci nemohli zistiť nič chybné a následkom toho celý nás vyhostovací proces, v porovnaní s druhými, bol pomerne zdĺhavý.

Viac v predmetnej veci predbežne nemám čo povedať. Zápisnica po prečítaní schválená a bola odobrená.

D. a h.

nečitateľný podpis, v. r.
vedúci notár
nečitateľný podpis, v. r.
zapisovateľ

Eduard T., v. r.
vypočúvaný